

Telegraful

Organ național-bisericesc.

Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

Apare zilnic

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei
luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci,
autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru
America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei.

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu
strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate
nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Tele-
graful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

MASACRUL dela Cornești

Ungaria a pierdut războiul — iată una din certitudinile
ceasului de față.Nu mai prăpădim vremea arătând ce-ar fi putut face
această țară incorigibilă, ca să salveze ceea ce mai putea fi salvat.
Năvălitorului, degeaba-i dai sfat: chiar când îți făgăduiește, nu se
ține de parolă.N'am uitat masacrele săvârșite în Ardealul de Nord,
acum patru ani, și nici cinica justificare pe care purtătorul de
cuvânt al guvernului maghiar a dat-o știutelor sălbătăcii ale
armatei regulate de ocupație și a asasinilor zdrențăroși din
„ronghioșgarda”, când a spus în Parlamentul maghiar că un-
gurul nu se poate veseli fără să-și ofere și plăcerea unui omor —
sau cam așa ceva. O glumă de prost gust, asvârlită cu o gro-
solănie grofească în obrazul poporului nostru răbduriu, — acea-
sta a fost „compensația” pe care ungurimea oficială ne-a dat-o
pentru crimele din Septembrie 1940.Am primit sfidarea, și hotărâți să-i judecăm noi pe cri-
minali, am tăcut și am așteptat. Acum, ceasul socotelilor a bătut.Înainte de-a începe să ne descurcăm cu ei, ungurii ne-au
aruncat în obraz o nouă provocare: la Cornești, sat românesc
de pe Târnave, ocupat vremelnic de trupele maghiare, au fost
lăsate în urmă, de vitejii fugari, cadavrele oribil mutilate alor
20 de ostași români. Beregate tăiate cu cuțitul, ochi scoși, na-
suri ciuntite și un ostaș ars de viu, — iată gama puțințelor
acestei hoarde de sălbatici cari se investesc impertinent, de
peste o mie de ani, cu funcțiuni civilizatorii în spațiul Europei
centrale.Ororile dela Cornești nu au purces din furia oarbă a
desnădejdiei. Ele sunt specifice spiței maghiare, sunt răbuniri ale
unei firi tâlhărești, pornită spre violență. Toată istoria ungu-
rească e pătată de băltoacele sângelui nevinovat al popoarelor
oprimate, vărsat cu o monstruoasă cruzime de călăii Budapestei.

*

Am cetit cu emoție relatările presei din Capitală privi-
toare la constituirea Regimentului de voluntari ardeleni „Iuliu
Maniu”. Cele patru batalioane cari alcătuiesc acest regiment,
poartă nume cernite: Ip, Trăsnea, Protopopul Munteanu și Beliș.
Mormintele pe cari le evocă cele trei sate scăldate 'n sânge, și
amintirea protopopului-martir dela Huedin, ca și atâtea biserici
dărâmate sau prefăcute în magazii, ca și toate batjocurile îndu-
rate de elementul românesc din Ardealul răpit, ca și spațiile
mortale din Bacica, — aici vor avea de spus un cuvânt și Sârbii,
cu toate că mareșalul-asasin Fekethalmy-Czeidner s'a „evaporat”
în pragul unui proces de operetă — așteaptă răsplata conformă
cu fapta.

Pe când un batalion de voluntari „Cornești”?

... Căci smeritul sat românesc de pe Târnave a intrat
în pomelnicul jertfelor noastre răscumpărătoare.

GRIGORIE T. MARCU

Moscova 15 — Trupele româno-rusești au ocupat ora-
șele Gheorgheni și Ludoșul de Mureș, precum și o serie în-
treagă de localități de pe cursul de sus și mijlociu al Mure-
șului. Între ele, se află la Răsărit Ditrău și Toplița, iar la Apus
Ocna-Mureșului și altele. Lupta pentru Cluj și Tg.-Mureș a
intrat în faza definitivă.

Armistițiul a fost semnat

— Termenii Armistițiului încheiat între România și Aliați —

Radio Moscova a comunicat în di-
mineața de 14 Sept. un rezumat al ter-
menilor armistițiului încheiat între Ro-
mânia și puterile aliate. Il dăm și noi
în linii generale. Deabia când se va pu-
blica textul autentic, vom putea să l ju-
decăm în deplină cunoștință de cauză.
Fiindcă unele condiții își schimbă înțe-
lesul în funcție de un cuvânt sau altul.Aceste condiții ar fi, în formă apro-
ximativă, următoarele:1. România se alătură Puterilor Ali-
ate în războiul împotriva Germaniei și
Ungariei, cu cel puțin 12 Divizii.2. Operațiunile pe uscat, pe mare și
în aer ale armatei române împotriva Ger-
maniei și Ungariei stau sub conducerea
înaltului comandament sovietic.3. Având în vedere că România nu
numai a ieșit din războiul împotriva Ru-
siei, ci s'a și alăturat Aliaților împotriva
Germaniei, va plăti numai o parte din
datoriile de război, la cari ar fi fost
dealtfel obligată. Ele se ridică la suma
de 300 milioane dolari, plătită în măr-
furi timp de șase ani.4. Dictatul dela Viena se anulează
și Ardealul se retrocedează întreg sau
în cea mai mare parte României. Chesti-
unea aceasta se va definitiva la confe-
rința de pace.5. Se restabilește între Rusia și Ro-
mânia frontiera din 28 Iunie 1940.6. Căile ferate, navigația, uzinele
electrice și de carburanți, P. T. T., se
așează sub controlul aliat.7. Presa, radio, cinema, teatrul vor
sta sub supraveghierea unei comisii aliate.8. Criminalii de război vor fi areș-
tați și predați spre judecare.9. Cetățenii germani și unguri vor
fi internați în lagăre.10. Armamentul capturat de România
dela trupele germane, va fi predat Ru-
siei.Presa rusească și engleză consideră
acest armistițiu ca blând și generos. Is-
vestia scrie: România e o țară vecină și
U. R. S. S. dorește relații de amicitie cu
toți vecinii ei. De aceea nu a ținut să
impune un armistițiu sever.Un ziar londonez conservator din
14 Sept. observă: Suma pe care o are de
plătit România, nu e excesivă, dar având
în vedere că Țara e secătuită, e destul
de grea.În orice caz acest armistițiu pune
probleme noi, mari și grele Țării noastre
în viitor. Vor trebui eforturi mari din
partea tuturor, ca să refacem tot ce a
distrus războiul în lăuntrul Țării și ca
să mai plătim și despăgubirile.Va fi grea ispășirea unei politice
de aventură și de diletatism politic. Dar
încordarea la care va trebui să ne su-
punem, ne va face mai serioși.Greu va fi și controlul asupra miș-
cărilor noastre, asupra manifestării gân-
durilor noastre. Dar și acesta ne poate
face mai serioși, mai puțin desordonați
și neînfrânați în felul nostru de-a ne ma-
nifesta.Și pe deasupra să nădăjduim că, la
conferința de pace, aceste condiții se vor
îndulci.

Situația diviziilor germane din Balcani

Inercarea Nemților de a ocupa
Banatul e în legătură cu retrage-
rea trupelor germane dela Sudul
Dunării. Mișcările mai vii au fost
în munții Stara Planina și în re-
giunea N-Vestică a Sofiei, la Pa-
lanca. Divizia 5-a bulgară se men-
ține însă vitejește, deși aviația ger-
mană a bombardat și împrejurimile
Sofiei.Trupe sârbești și bulgărești
au ocupat orașul de graniță între
Serbia sudică și Bulgaria, Știp. Cu
aceasta soarta diviziilor germane
din Macedonia și Grecia e și mai
grea.

Și-a reluat funcțiunea

Anulându-se limita de vârstă a
administratorilor B. N. R., s'au anulat
și ultimele numiri făcute la institutul
nostru de emisiune. Astfel, dl Ion
I. Lapedatu și-a reluat funcțiunea de
vice guvernator.

Austria...

Ministrul de externe al Statelor Unite
nord-americane, Cordell Hull, a de-
clarat că «a sunat ceasul în care
Austria trebuie să se dovedească
demnă de viitorul ce i se pregătește
cooperând cu forțele aliate».În acelaș senz adresează Mos-
cova un apel către poporul austriac.

Invățătura zilei

In suferință, fiți răbdători.

Romani 12, 12

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:

Sâmbătă 16 l. c. — M. Eutimia

Duminică 17 l. c. — M. Sofia

FARMACIILE DE SERVICIU

Sâmbătă 16 Sept. Siegfried Timal, str. Turnului 18.

AVIZ

La Școala Normală de fete „A. Șaguna”, Sibiu, examenul de primire pentru clasa V-a începe în 29 Septembrie 1944, ora 8 a. m. (57) 2—3

LOCALE

Direcțiunea Liceului „Gheorghe Lazăr” din Sibiu anunță: Examenul de admitere în clasa I a se țină de la 20 Sept. clasa a V-a de la 21 Sept. Examenul de corigență, elevi ordinari și particulari, de la 15—20 Sept. Examenul de bacalaureat 10—20 Octombrie, — toate după programul afișat la liceu.

Declarațiile dlui ministru L. Pătrășcanu

Moscova 14 — Într-un interviu acordat corespondentului agenției Reuter, dl. Lucrețiu Pătrășcanu, ministru de Stat și șeful delegației române pentru semnarea armistițiului, a declarat între altele că Mareșalul Antonescu este păzit la loc sigur și va fi judecat de un tribunal român sau internațional.

Conferința dela Quebec

Londra 14 — La conferința dela Quebec între dnii F. Roosevelt și W. Churchill s'ar fi ajuns la o înțelegere cu Rusia privitor la măsurile ce trebuiesc luate în Germania după victoria asupra ei.

Dl. Cordell Hull, secretarul de Stat american pentru Afacerile Externe, a declarat la o conferință de presă că Franța va fi consultată când se vor întocmi planurile pentru viitorul Germaniei.

ȘTIRI INTERNE

București 51 — Comandamentul militar al Capitalei anunță că ordonanța Nr. 18 din 9 Sept. a. c. privitoare la predarea armelor și aparatelor de radio, a fost dată potrivit unor înalte interese militare și deci populația trebuie să se supună. Aliniatul ultim, privitor la predarea aparatelor de radio, se anulează. Deci nu se va elibera nici o autorizație specială de a poseda aparat de radio. Orice intervenție rămâne de prisos.

Sunt exceptați dela obligația de a preda armele membrii poliției, magistrații și membrii guvernului.

Prin corpuri constituite potrivit legilor se înțelege de pildă colegiul inginerilor, al medicilor și avocaților, nu orice fel de corp constituit conform legii.

Generalul Grigorie Bălan

căzut pentru Ardeal

Să tot fie două săptămâni de când venise la Sibiu, de pe frontul Moldovei, unde comandase o mare unitate. Se întorcea dela Hunedoara, unde-și văzuse soția și fiica, și se grăbea spre front, căci voia să intre cel dintâi în Bistrița, în fruntea trupelor de sub comanda sa. Așa-i spusese înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae, cu care era de aproape înrudit.

Zilele trecute, pe frontul din zona Sft. Gheorghe, a căzut grav rănit, în linia întâia, unde-l mâna mereu curajul său netulburat, dealungul întregii campanii. O schije de obuz anticar i-a perforat stomacul, atingându-i splina și ficatul. Transportat la spitalul militar din Sinaia și supus unei intervenții chirurgicale, în ziua de 13 l. c. la orele 16, Generalul de Brigadă Grigorie Bălan, cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul”, comandant secund al unei Mari Unități, a dobândit cununa vitejilor. E întâiul ofițer superior al Armatei române căzut pentru răcucirea Ardealului.

Era tânăr: avea doar 47 de ani — și o inimă de veritabil oștean. Mereu în lupte de ani de zile, alături de gloriosul comandant de vânători Generalul Ion Dumitrache, ostașii îl adorau, iar ofițerii în subordine vedeau într'ansul un camarad mai mare, împodobit cu aptitudini excepționale. Pentru faptele sale de arme, a fost înaintat astăzi primăvară, „la excepție”, general de Brigadă.

Rămășițele sale pământești au fost așezate în cimitirul militar Ghencea, din Capitală. Pentru scurtă vreme. Căci după eliberarea Ardealului de Nord, Generalul Grigorie Bălan se va odihni și cu trupul în Bistrița dorurilor sale de viteaz în pribegie.

Dumnezeu să-i primească sufletul în curțile Sale.

GR. T. M.

Toți suntem vinovați de acest războiu. El este plata păcatului tuturor. Toți trebuie să ne pocăim și să rugăm pe Dumnezeu să ne dea un cuget nou, curățit de orgoliu și umplut de smerenie.

I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE

Dictatorul Ante Pavelici arestat

Londra 14 — Trupele de partizani, cari au provocat o ade-vărată răscoală nu numai în Serbia și Bosnia, ci și în Croația, au arestat pe fostul dictator nazist din Croația, Ante Pavelici.

Acordul între comitetul polonez de eliberare și Republicele ucrainiană și bielo-rusă

Moscova 14 — Comitetul polonez de eliberare a încheiat un acord cu Republicele ucrainiană și bielo-rusă pentru transferarea polonezilor din aceste republici în Polonia și a Ucrainenilor și Rușilor albi din Polonia în aceste Republici.

Cei transportați vor primi pământ în noua patrie și o sumă anuită pentru înțeghearea gospodăriei.

Biserica ardeleană și dictatul dela Viena

Ziarul „Timpul” din București, al cărui director este dl. fost ministru de externe Grigore Gafencu, scrie în nrul său din 11 Sept. a. c. următoarele:

Printre cei cari au luat atitudine categorică împotriva dictatului dela Viena, se numără și cei doi conducători ai bisericii ardelene. Cuvântul și atitudinea lor a hotărât mult asupra psihologiei maselor și tocmai de aceea legătura între biserică și popor a fost mai strânsă ca oricând.

Din pastorală Mitropolitului Nicolae Bălan dela Sibiu, publicată în numărul de ieri al ziarului nostru, reiese clar atitudinea vlădicului nu numai în Con-

siliul de Coroană din August 1940, ci și declarația Sf. Sale după aceea că biserica ortodoxă nu recunoaște abuzul contelui Ciano și al d. lui von Ribbentrop și în consecință va lupta din toate puterile ei pentru revenirea la situația anterioară.

În afară de aceasta nu odată Mitropolitul Ardealului și-a exprimat credința că Ardealul nu va putea fi recâștigat decât numai cu arma în mână, luptând, când împrejurările vor permite, atât împotriva ungarilor, cât și a nemților.

Acele împrejurări ivindu-se acum, am finit să subliniem atitudinea curajoasă și patriotică a vlădicului Nicolae, demn urmaș al neînfricatului Șaguna.

Incălțăminte Invazia în Germania

se vinde fără bon

București 15 — „Monitorul Oficial” de ieri a publicat o decizie prin care se face cunoscut că încălțăminte se vinde fără bon. Fiecare persoană poate cumpăra o pereche de încălțăminte, gata sau de comandă.

Operațiile aliate au să dureze până ce Germania întreagă va fi ocupată.

După știri din Londra, este foarte probabil că invazia în Germania va fi semnalul unor tulburări interne în stil mare, care vor slăbi și mai mult rezistența germanilor.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în 14 Septembrie:

În centrul și Estul Transilvaniei, trupele române și sovietice înaintează spre Cluj și Târgu-Mureș.

În vestul Transilvaniei, lupte grele în regiunea Arad. În celelalte sectoare, nimic important de semnalat.

FRONTUL DIN RASARIT

Moscova 15 — Trupele sovietice au ocupat Lomza, însemnat punct fortificat la Sud de Prusia Orientală și la Nord de Varșovia.

O importantă știre este capturarea cartierului Praga din Varșovia, de pe partea dreaptă a Vistulei, iar în Galiția Grosno, ajungând la granița Polono-Cehoslovacă.

În partea de N.-E. a României au ocupat Câmpu-Lung.

Frontul din Franța și Italia

Londra 15 — Trupele americane au intrat în Germania pe un front larg de 100 Km. între Sud de Aachen și Nord de Trier. Ele luptă în cartierele orașului Aachen. Iar la Sud de Aachen au ocupat

orașul Retgen și alte localități. Pătrunderea la Sud de Aachen se întinde pe un front de 15 Km. Prima linie din fortificațiile Siegfried a fost depășită.

În Jugoslavia s'a realizat la Negotin joncțiunea dintre trupele rusești și trupele Mareșalului Tito.

Bătălia pentru Ungaria

Londra 15 — Bătălia pentru Ungaria a început. Luptele dela Turda au fost efectuate de trei divizii și au fost capturați 900 prizonieri.

Progresele militare ale Mareșalului Tito

În N.-E. Serbiei trupele sârbești au ocupat orașul timocean Negotin, unde s'au întâlnit cu trupele rusești. În sud, linia Niș-Skoplie este aproape toată în mâinile sârbilor, recent fiind ocupate localitățile Știp, Vranie și Lescovaț. În Bosnia și Croația trupele germane se predau. Partizanii au capturat localitățile Prijedor, Novi, etc.

Ultima Oră

București 15 — Delegația română care a semnat la Moscova armistițiul s'a întors ieri la București. După Masă la orele 16 s'a ținut un consiliu de Miniștri, la care dl. ministru Lucrețiu Pătrășcanu a făcut un expozeu asupra termenilor armistițiului, care rămâne să fie continuat în viitorul consiliu de Miniștri.